

GLAS

Kranj, 19. oktobra 1968
Glasilo SZDL za Gorenjsko

Občani Kranja!

Znano vam je, da je v zadnjih tednih zelo narasla mednarodna napetost in z njo vzporedno tudi vojno hujskaška propaganda. V nekaterih državah se je zaostрила kampanja proti vsem naprednim silam. Pri nas se je zelo povečala obveščevalna aktivnost tujih sil, v zadnjih dnevih pa je bilo tudi več diverzij. Organi javne varnosti so nekatere izvajalce teh akcij tudi prijeli.

Zaradi tega je tudi naše vodstvo ukrenilo vse potrebno, da se zaščitijo naše meje in da se zagotovi red in varnost v državi.

Z današnjo vajo vseh enot in sektorjev civilne zaščite pričakujemo, da boste vsi občani opravili svojo dolžnost na vaših delovnih mestih in na mestu, ki vam je odrejeno v okviru zamisli o vseljidski obrambi. Od vseh občanov pričakujemo, da bodo posebej pozorni na morebitne akcije pripadnikov tujih obveščevalnih, propagandnih in diverzantskih skupin, ki so lahko naše ali tuje nacionalne pripadnosti. Ne nasedajte njihovi propagandi. Opravljajte svoje delo vestno, mirno in z zavestjo, da branite svojo domovino, svojo nacionalno svobodo, svojo samoupravno družbo pred tistimi, ki nam hočejo vse te naše z velikimi žrtvami pridobljene pridobitve odvzeti.

Predsednik občinske skupščine Kranj

Posebna številka ob vaji civilne zaščite v Kranju

Upravni in drugi organi odšli na vojno lokacijo

Kranj, 19. oktobra ob 5.15 — Potem ko je predsednik občinske skupščine ob 2.30 prejel odlok o mobilizaciji, je takoj poklical člane sveta za narodno obrambo, predstavnike oddelkov občinske skupščine ter druge. Na pozive, ki so jih raznosili kurirji, so se najbližji odzvali že čez nekaj minut. Ko je prišla večina poklicanih, jih je predsednik seznanil z operativno taktičnim položajem in odlokom o mobilizaciji. Razdelil jim je potrebne plane in dal navodila.

Vsi načelniki oddelkov občinske skupščine so takoj začeli uresničevati naloge o izvedbi mobilizacije oziroma pripravljenosti: tako oddelek

za gospodarstvo, za blagovni promet, za promet in zveze, za družbene službe za informativno službo itd. Do pete ure zjutraj so bile vse delovne organizacije ki so samostojne enote civilnega sektorja, seznanjene z odlokom o prehodu v vojno stanje. Prav tako so bile o tem seznanjene tudi vse druge enote, ki bodo poskrbele, da bi ob letalskem napadu življenje v mestu na vseh področjih normalno potekalo.

Ko smo spremljali vse te priprave na sedežu občinske skupščine in zbirali podatke v posameznih oddelkih, pa se je del občinske uprave in drugih služb že začel pripravljati za odhod na vojno lokacijo.

Ob 5.15 se je del le-teh tudi preselil. Vse druge službe delajo za zdaj še nemoteno v prostorih občinske skupščine. Vendar pa so vsi v pripravljenosti za morebitno nadaljnjo preselitev.

Hudi boji »rdečih« z »modrimi«

Ob 5.25 smo iz oddelka za informacije izvedeli, da je ob 5. uri TANJUG posredoval sporočilo o nadaljnji mednarodni zaostritvi in o premikih enot »modrih«. Ob 5.05 so bila ujeta tudi poročila neugotovljenih tujih radijskih postaj v slovenščini, v katerih so napadali našo državo.

Ob 6. uri pa so enote »modrih« na ozemlju naše države prešle v ofenzivo. Njihova letala so bombardirala letališča in radarske naprave, vojna skladišča in naseljene kra-

je z jedrskim in klasičnim orožjem.

Enote »rdečih« so pravočasno zasedle obrambne položaje. Vse doslej so uspešno odbijale napade oklepnih enot. Vodijo pa se težke borbe s pehotnimi enotami, ki so v številčni premoči. Vendar pa so v vseh dosedanjih borbah »rdeči« z žilavo obrambo, rušenjem komunikacij, miniranjem in drugimi vrstami ovir v znatni meri zavirali hitrost prodiranja »modrih«.

Ob 8.57 so zatulile sirene Letalski napad na tovarno Savo

Čeprav so ljudje s strahom pričakovali potek dogodkov — zaostrovanje mednarodne napetosti, vdor »modrih« na naše ozemlje — nihče ni upal pomisliti na najhujše.

Ob 8.57 je bilo s sirenami dano znamenje za nevarnost zračnega napada. Enote civilne zaščite v delovnih organizacijah so se hitro pripravile. V krajevni skupnosti Vodovodni stolp so bili prebivalci

oziroma odgovorni za zaščito prav tako pozorni.

Od daleč se je zaslišal hrup avionov. Minilo je le nekaj sekund in že so se pojavila letala »modrih«. To so bili najbolj težki in kritični trenutki. Mesto je utihnilo. In potem se je zgodilo.

Letala so se usmerila na desni breg Save — nad tovarno Savo. Delavska protiletalska enota je bila pripravljena. Vendar ob 9. uri je zabobnelo. Izveden je bil letalski napad s klasičnim orožjem nad kranjsko tovarno gumijevih izdelkov. Minuto po deveti uri letala bombardirajo. Dim, požar, stok — ranjenci. Se hip, dva in letala so odletela. Nekaj trenutkov je bilo vse tiho.

Potem so začele ukrepati enote samozaščite. Čeprav so bile tudi druge zdravstvene in druge službe oziroma enote pripravljene za pomoč, so že nekaj minut po bombnem napadu iz štaba civilne zaščite v Savi sporočili, da bodo posledice napada na tovarno lahko odstranile tovarniške enote samozaščite same.

Enote samozaščite tovarne Sava so hitro ukrepale in reševale. Eno uro po napadu jim je uspelo končati delo.

Zastava RK na bolnišnici

Ze v zgodnjih jutranjih urah (kmalu po tem, ko je predsednik občinske skupščine sprejel odlok o mobilizaciji) je nad sloopjem bolnišnice v Kranju bila izobešana zastava Rdečega križa. S tem je bilo storjeno vse potrebno, kar terjajo določila ženevskih konvencij. Ob morebitnem letalskem napadu naj bi ta zastava opozarjala sovražnika, da na tem področju delujejo ekipe zdravstvene službe. Upamo, da tokrat ta določila ne bodo prekršena. Hkrati je osebe do bilo tudi znake Rdečega križa in legitimacije. Tako so pravočasno storili vse potrebno, da bi zavarovali zdravstvene ustanove in morebitne ranjence. Vse osebe je bilo že v zgodnjih jutranjih urah pripravljeno na najhujše.

Skrb za preskrbo

Vsa trgovska podjetja v Kranju so bila že ob 4.30 seznanjena z odlokom o prehodu v vojno stanje. Začela so pripravljati vse potrebno za nemoteno preskrbo prebivalcev s hrano in z drugim. Ko to poročamo, preskrba z gorivom poteka nemoteno. Vse postaje Petrola so izvedle tudi ustrezne ukrepe. S preskrbo kruha ni nobenih težav.

Prav tako so se v industrijskih delovnih organizacijah pripravili na morebitni napad. Enote civilne zaščite so pripravljene. Tovarna Sava je ustanovila štab civilne zaščite. Formirana pa je tudi delavska protiletalska enota. Poskrbljeno je za preskrbo z

zdravili. Ob 5.20 pa je začela delati tudi služba zvez. S sedežem organov na vojni in mirni lokaciji, združenim odredom občine, centrom za obveščanje in alarmiranje, opazovalno postajo in krajevno skupnostjo Vodovodni stolp so bile že vzpostavljene žične oziroma radijske zveze. Prav tako so bile ta čas vzpostavljene med posameznimi organi oziroma službami na področju občine tudi kurirske zveze.

Vse te službe naj bi tako uspešno delovale tudi ob morebitnem letalskem oziroma sovražnikovem napadu ter pripomogle k normalnemu poteku živilske preskrbe, preskrbe z zdravili, gorivom za prometna sredstva itd.

Grozi atomski napad

Enote civilne samozaščite v tovarni Sava še skoraj niso uspeli dokončati vseh del, ko so se okrog 10. ure že drugič oglasile sirene za nevarnost zračnega napada. Tokrat je bil cilj avionov letališče Brniki.

Ko to poročamo, napetost narašča. Občutki se menjajo. Bo prišlo najhujše? Grozi nevarnost atomskega napada? Treba je biti pripravljen tudi na to.

Vse enote civilne zaščite so pripravljene. Služba vez nemoteno dela; nenehno sodeluje oziroma vzpostavlja zvezo z občinskimi organi, združenim odredom občine, centrom za obveščanje, opa-

zovalno postajo. Preskrba prebivalstva poteka normalno. Med ljudmi je opaziti zaskrbljenost, vendar ni znakov panike. Delavci skrbno opravljajo delo za stroji. Ljudje z ogorčenjem sledijo početu sovražnika. Ne nasedajo tujim radijskim postajam in lažnim vestem. Radio Kranj še vedno nemoteno oddaja in obvešča o poteku dogodkov.

Takšni so prvi vtisi o napadu na tovarno Sava in ob pravkaršnjem alarmu in napadu na letališče Brnik.

Pravkar se je zgodilo:

Medtem ko je že skoraj vse pripravljeno za izid naše posebne izdaje, smo zopet pričeli zavijanju siren. Že tretjič to dopoldne se pripravljamo na zaščito. Ura je...

Kaže, da so nekaj minut po dvanajsti sovražna letala severozahodno od Kranja izvedla atomski napad. Razločno se vidi grozljiva, smrtna goba. Čeprav smo tik pred izdajo posebne številke o vaji civilne zaščite, bomo še skušali vanjo vključiti vest o tem zadnjem najgrozljivejšem dogodku.

Obvestilo

RTV Ljubljana že od zgodnjih jutranjih ur spremlja vaje civilne zaščite v Kranju. Vse dopoldne oddaja posebna obvestila (in poročila o poteku dogodkov). Že ob prvi objavi je napovedovalec predstavil radijsko postajo z imenom Radio Kranj. Ko to poročamo, Radio Kranj še vedno oddaja na UKV območju, frekvenca 90 megahercov.

Industrijska proizvodnja teče nemoteno

Zvedeli smo, da so bile ob izdaji odloka o mobilizaciji v delovnih organizacijah takoj formirane enote civilne zaščite oziroma samozaščite. Del ljudi, ki sodelujejo v teh

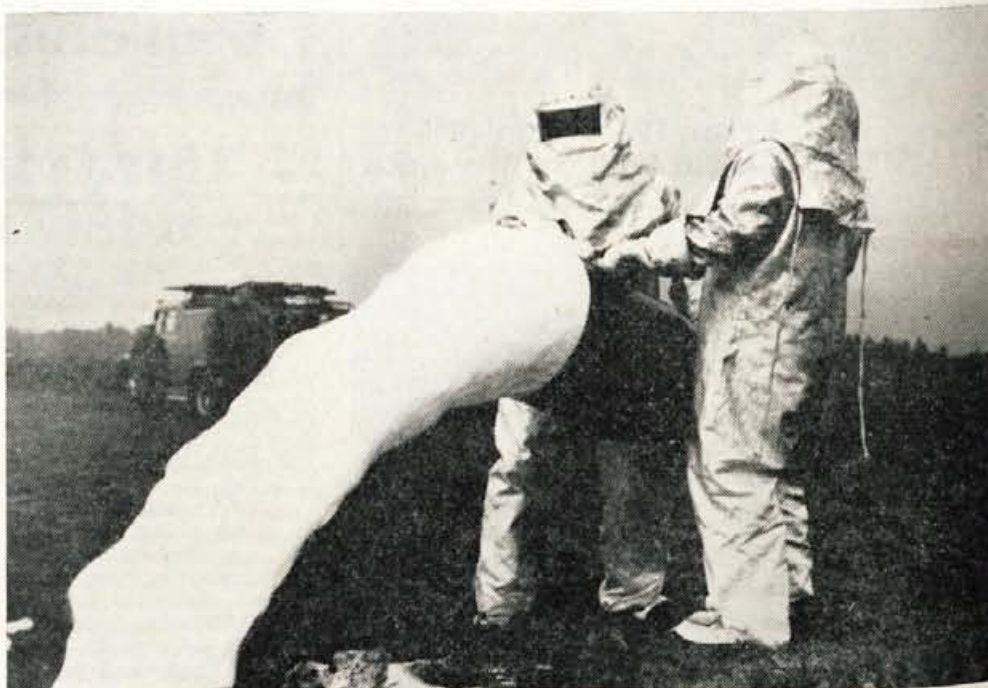
civilnih enotah, je tako rekoč od izdaje odloka v stalni pripravljenosti, medtem ko drugi delavci v delovnih organizacijah nadaljujejo z redno proizvodnjo.

Zadnja vest Atomski napad na Kranj

Kranj, 19. oktobra, ob 12.06 — Sovražna letala, ki so ob 12.05 preletela mesto Kranj, so severozahodno od krajevne skupnosti Vodovodni stolp odvrгла atomsko bombo. Rušilna moč bombe je spremenila ta stanovanjski del mesta v ruševine. Zlovesča tišina, ki je trajala nekaj hipov po usodnem dogodku, ni bila dolga. Člani sanitetne čete krajevne samozaščite so takoj začeli reševati zasute. Iz nekaterih porušenih stavb se slišijo klici na pomoč.

O kraju napada in ranjenih sta bila takoj obveščena bolnišnica in zdravstveni dom. Deset minut po napadu, potem ko je bilo ugotovljeno, da je v bližini prostor za postavitve postaje prve pomoči, je že na mestu mobilna postaja prve pomoči, ki jo vodi zdravnik in medicinska sestra. Nekaj minut za tem pa je prispel še odred za prvo pomoč glavnega odbora RK Slovenije. V hipu je postavljen sanitetni poljski šotor, osebje pa pripravi vse potrebno za sprejem prvih ranjencev. Postaja ima agregat, s seboj vozi v sanitetni priklopci obvezilni material, instrumente, skratka, vse potrebno za hitro pomoč na terenu.

Delo steče. Zdravnik in sestra imata polne roke dela, saj reševalci neprestano prinašajo nove ranjence. Pogleda na strahotne opekline in rane, ki so jih dobili ljudje ob bombnem napadu, ni mogoče prenesti. Stokanje ranjenih priganja medicinsko osebje, da dela še hitreje. Rešilni avtomobil vozi ranjence, ki so že dobili prvo pomoč, v bolnišnico. Na prostoru blizu šotora prve pomoči sta pravkar pristala tudi dva helikopterja, pripravljena, da najtežje ranjence hitro in varno prepeljeta do bolnišnice. Šotor zapuščajo tudi vsi lažje ranjeni.

Gasilci so sodelovali z najmodernejšo opremo

Sanitetne čete krajevne samozaščite pomagajo prvim ranjencem

Ob letalskem napadu so delavci v Savi zapustili stroje